

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

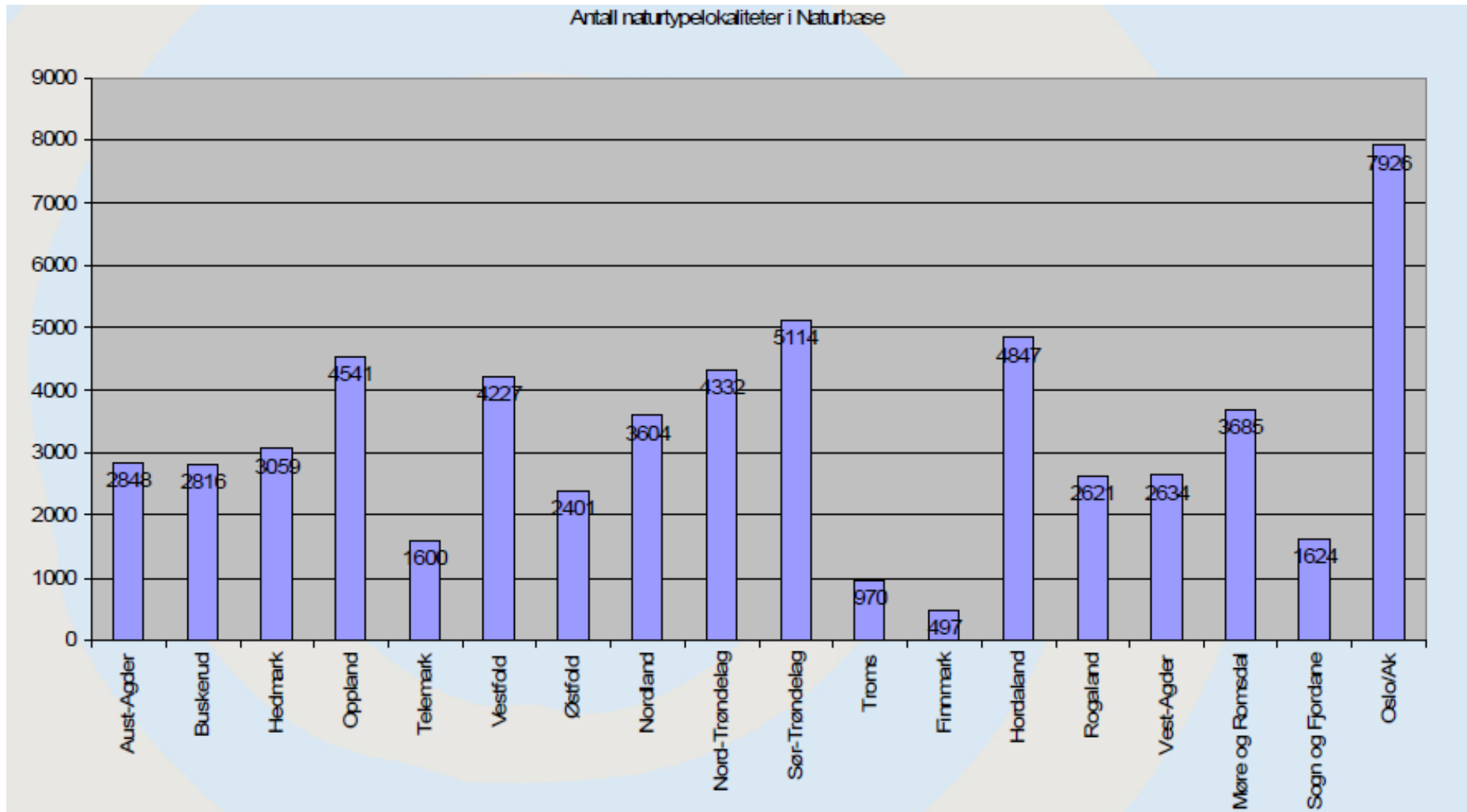
Miljøvernavdelingen

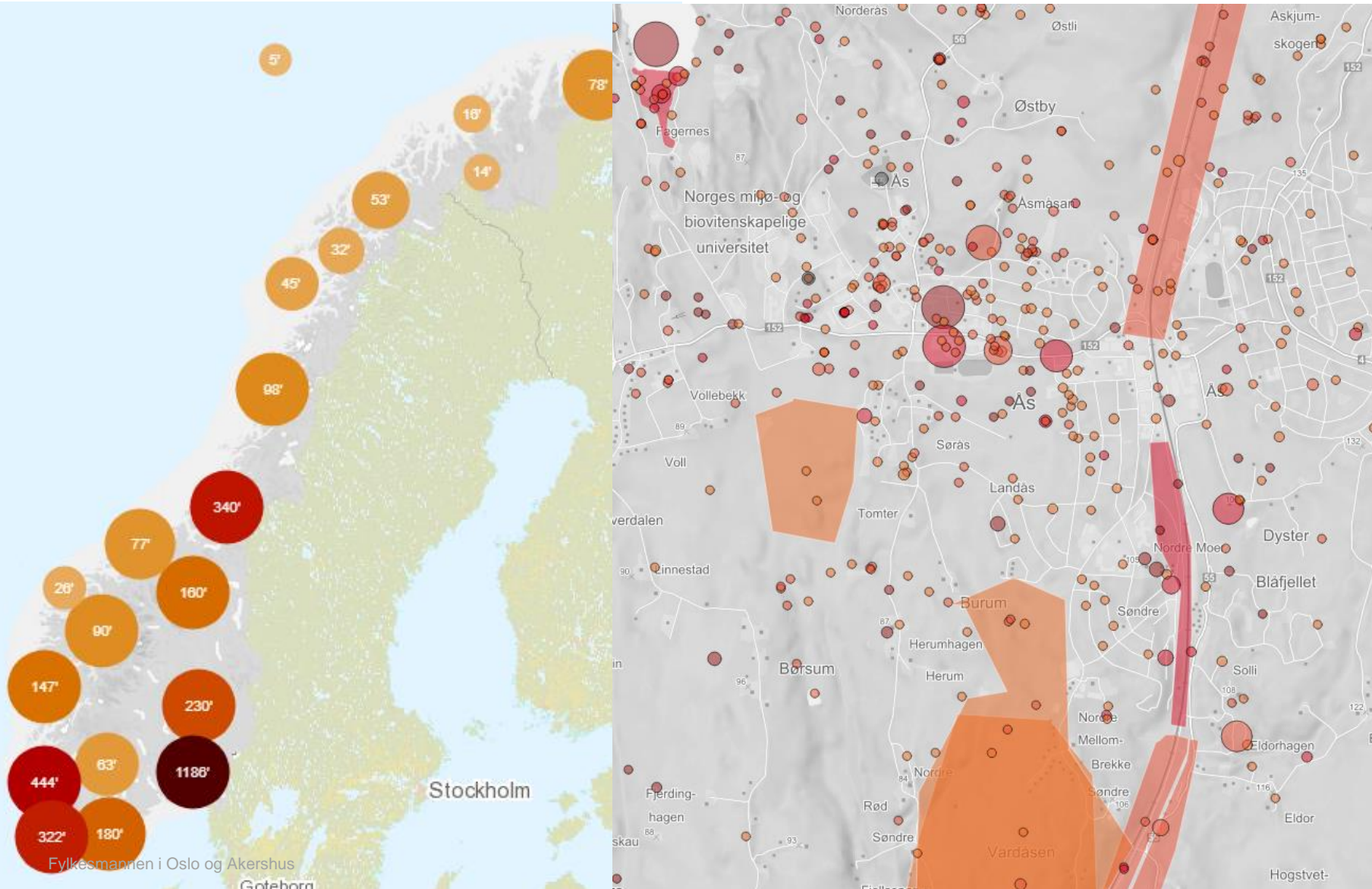
Slåttemark i veikant, Asker. Foto: Øystein Røsok

Finnes det naturmangfold i Oslo og Akershus?

Rødlistede arter, fra Artskart

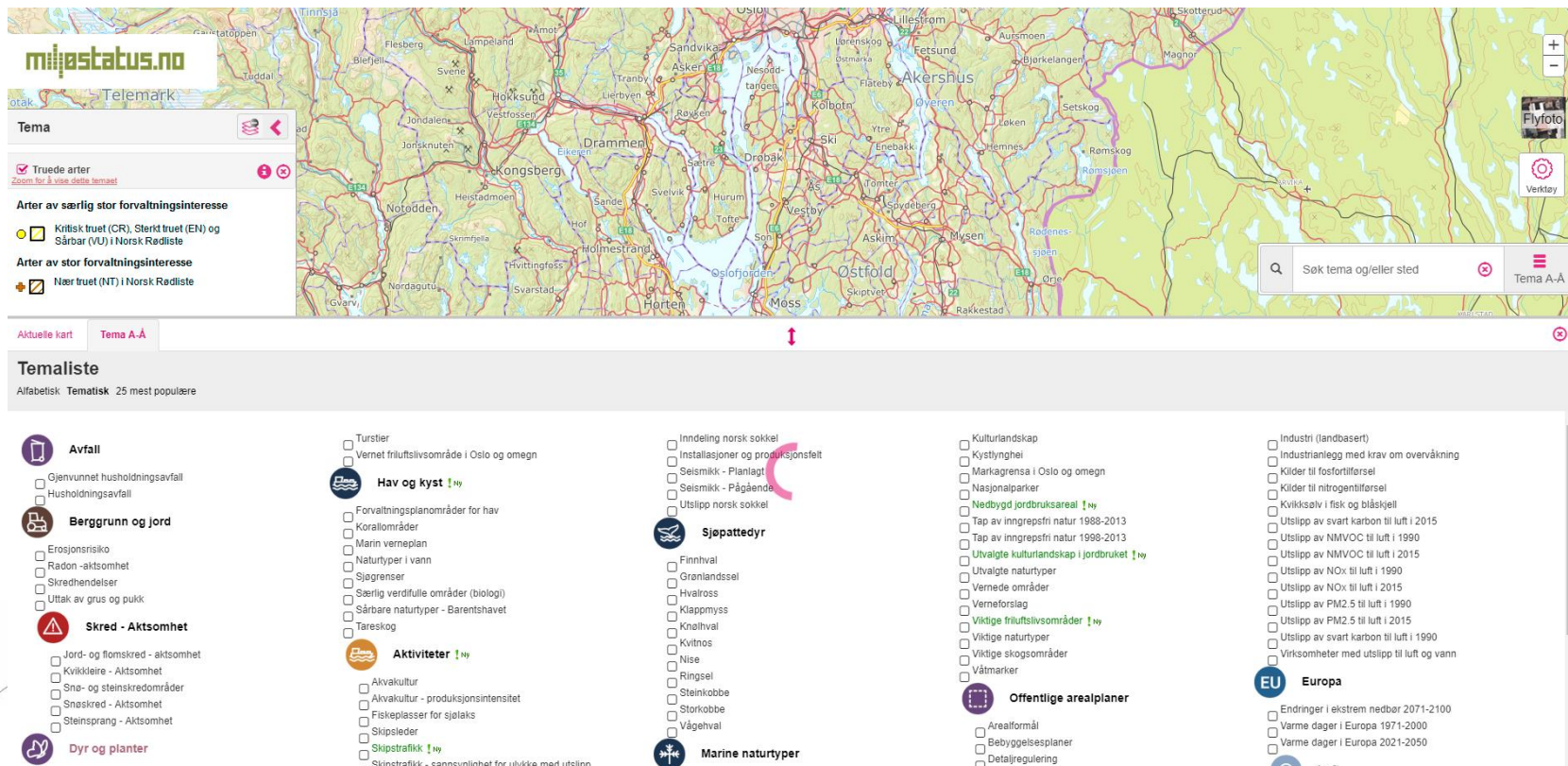
Hvorfor ? Og hvor?

- Kambrosilur i Oslofeltet!
- Kalkholdige bergarter gir grunnlag for spesielle naturtyper som kalkrike enger, kantkratt, sørvendte berg og rasmarker og kalkskoger
- Klima, varmekjære og krevende arter
- Størst variasjon i livsmiljøer i sørøst Norge
- Mange små naturtypelokaliteter, rester, dammer, enkeltrær
- Flest truede arter i Asker, Bærum og Oslo, men Follo regionen har også mange trua arter og verdifulle naturtyper.

Hvor finner vi informasjon?

- Kommunens kart
- Naturbase.no, Miljødirektoratets database
- Artskart.no, Artsdatabankens database
- Miljøstatus.no, sammenstilling av mange databaser

The screenshot shows the Miljøstatus.no website interface. At the top, there is a map of Telemark county, Norway, with various municipalities labeled. A sidebar on the left contains a search bar and a list of environmental topics. Below the map, there is a 'Temaliste' (Topic List) section with a search bar and a list of topics. The topics are organized into categories, each with a corresponding icon and a list of sub-topics.

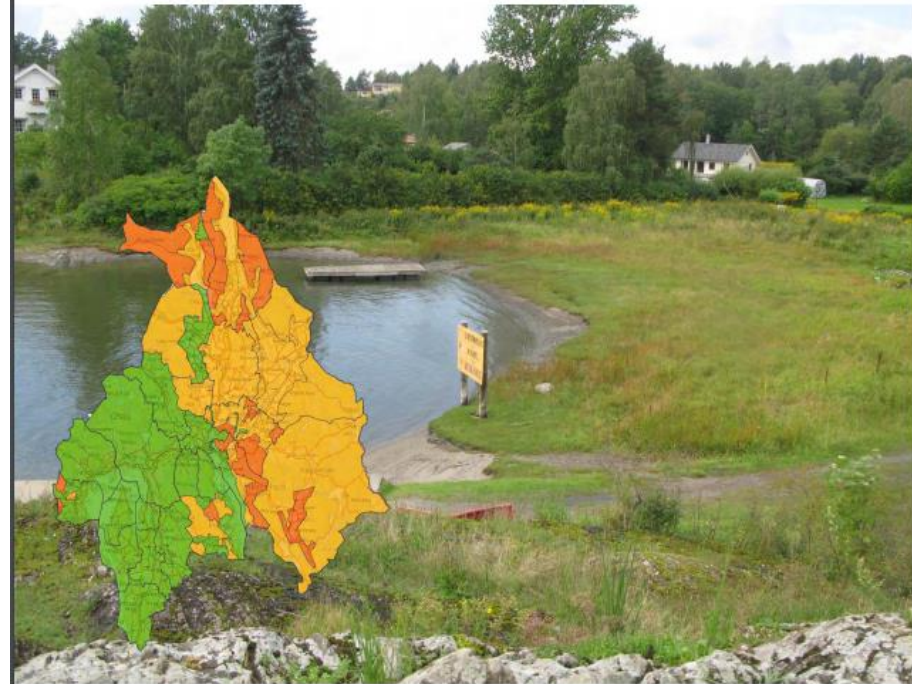
Temaliste
Alfabetisk Tematisk 25 mest populære

- Avfall**
  - Gjenvunnet husholdningsavfall
  - Husholdningsavfall
- Berggrunn og jord**
  - Erosjonsrisiko
  - Radon - aktsomhet
  - Skredhendelser
  - Uttak av grus og pukk
- Skred - Aktsomhet**
  - Jord- og flomskred - aktsomhet
  - Kvikkleire - Aktsomhet
  - Sno- og steinskredområder
  - Snøskred - Aktsomhet
  - Steinsprang - Aktsomhet
- Dyr og planter**
- Hav og kyst**
  - Turstier
  - Vernefriluftslivsområde i Oslo og omegn
- Aktiviteter**
  - Akvakultur
  - Akvakultur - produksjonsintensitet
  - Fiskeplasser for sjelaks
  - Skipsleder
  - Skipstrafikk
  - Skiptrafikk - sannsynlighet for utvikle med utslipp
- Sjøpattedyr**
  - Finnhalv
  - Granlandssel
  - Hvalross
  - Klappmyss
  - Knalshval
  - Kvithos
  - Nise
  - Ringsel
  - Steinkobbe
  - Storkobbe
  - Vågehval
- Marine naturtyper**
- Inndeling norsk sokkel**
  - Installasjoner og produksjonsfelt
  - Seismikk - Planlagt
  - Seismikk - Pågående
  - Utslipp norsk sokkel
- Kulturlandskap**
  - Kystlynghei
  - Markagrens i Oslo og omegn
  - Nasjonalparker
  - Nedbygd jordbruksareal
  - Tap av inngrepsfri natur 1988-2013
  - Tap av inngrepsfri natur 1998-2013
  - Utvalgte kulturlandskap i jordbruket
  - Utvalgte naturtyper
  - Verneområder
  - Verneforslag
  - Viktige friluftslivsområder
  - Viktige naturtyper
  - Viktige skogsområder
  - Våtmarker
- Offentlige arealplaner**
  - Arealformål
  - Bebyggelsesplaner
  - Detaljregulering
- Industri (landbasert)**
  - Industrilegg med krav om overvåking
  - Kilder til fosfortilførsel
  - Kilder til nitrogentilførsel
  - Kvikksølv i fisk og blåskjell
  - Utslipp av svart karbon til luft i 2015
  - Utslipp av NMVOC til luft i 1990
  - Utslipp av NMVOC til luft i 2015
  - Utslipp av NOx til luft i 1990
  - Utslipp av NOx til luft i 2015
  - Utslipp av PM2.5 til luft i 1990
  - Utslipp av PM2.5 til luft i 2015
  - Utslipp av svart karbon til luft i 1990
  - Virksomheter med utslipp til luft og vann
- EU Europa**
  - Endringer i ekstrem nedbør 2017-2100
  - Varme dager i Europa 1971-2000
  - Varme dager i Europa 2021-2050

Kartleggingsstatus

- Oversikt over hvor godt det er kartlagt i OA
- Follo er godt kartlagt, med unntak av Enebakk som er ufullstendig.
- Vær klar over at «tomme flekker» i kartet ikke betyr fritt frem – det kan være områder som ikke er kartlagt.

Kartleggingsstatus for viktige naturtyper i Oslo og Akershus

Ansvars-arter i OA

- Gjennomgang av truede arter med tyngdepunkt i AO.
- Rapport og brev sendt til alle kommuner i går.
- Hjelp til vurdere hvilke arter kommunen har et spesielt ansvar for.
- Betyr ikke at resten ikke er av betydning!

Truede ansvarsarter i Oslo og Akershus

Øivind Gammelmo, Stefan Olberg, Kjell Magne Olsen,
Ole J. Lønnve, Tom H. Hofton, Torbjørn Høitomt,
Jon Klepsland og Anders Thylén

BioFokus-rapport 2016-12

BIO
FOKUS

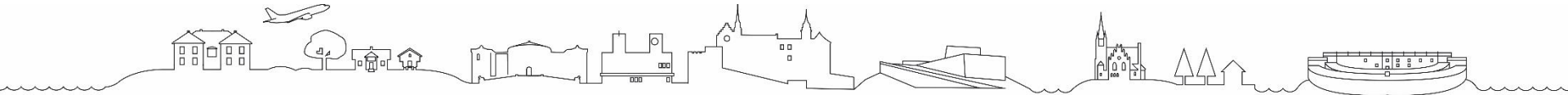
Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Naturmangfoldloven kapittel II

+ litt om nmfl. § 48 og håndheving av nmfl.

Foto: Harald Bratli

Forvaltningsmålene

- Nmfl. § 4 – forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer
  - Nmfl. § 5 – forvaltningsmål for arter
-
- Skal nås ved hjelp av virkemidlene i nmfl. og andre lover
  - Kan ikke fatte beslutninger som gjør det umulig å nå målene, og samlede forvaltningen må være i tråd med målene

Nmfl. § 7

«Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen»

§ 8 Kunnskapsgrunnet

§ 9 Føre-var-prinsippet

§ 10 Samlet belastning

§ 11 Kostnader bæres av tiltakshaver

§12 Miljøforsvarlige teknikker

Hvilke saker?

Naturmangfoldlovens kap. II kommer inn i alle saker der det fattes en beslutning som berører naturmangfold, f.eks:

- Planlegging og tillatelser etter plan- og bygningsloven
- Dispensasjoner etter markaloven
- Tillatelser etter forurensningsloven
- Fellingstillatelser
- Tillatelser til motorferdsel i utmark

Nmfl. § 7

- Prinsippene i §§ 8-12 er «retningslinjer»
- Skal tas i betraktning og tillegges vekt, men ikke nødvendigvis utslagsgivende for resultatet
  - Hvilken vekt prinsippene tillegges avhenger av hvilke naturverdier som finnes, i hvilket omfang de blir berørt og av andre hensyn i saken
  - Berøres arter/naturtyper som er truet eller nær truet, eller det er arter/naturtyper som Norge har et særlig ansvar for, så skal prinsippene gis større vekt
- Ikke hjemmel for vedtak

Nmfl. § 7

- Prinsippene skal legges til grunn ved «utøving av offentlig myndighet»:
  - Ikke private handlinger
  - Vedtak: både forskrifter og individuelle avgjørelser
  - Tildeling av tilskudd
  - Forvaltning av fast eiendom

Nmfl. § 7

- Vurdering og vektlegging skal fremgå av beslutningen
- Nmfl. § 7 annet punktum = utvidet begrunnelsesplikt
- Ikke nok å bare nevne prinsippene

Nmfl. § 8 – kunnskapsgrunnlaget

- Nmfl. § 8: beslutninger skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om geologisk mangfold, landskap, økosystemer, naturtyper og arter, dagens situasjon og tilstand, utvikling og utbredelse, samt effekten av påvirkninger.
- Vurderingen har tre deler:
  - Hvilket naturmangfold påvirkes?
  - Hvilken tilstand har naturmangfoldet?
  - Hvilken effekt vil beslutningen ha på naturmangfoldet?

Nmfl. § 8 – kunnskapsgrunnlaget

- Hvor kan man finne kunnskap?:
  - ✓ Naturbase
  - ✓ Artskart
  - ✓ Kommunens databaser
  - ✓ Andre kilder (søknader, konsekvensutredninger etc.)
- Hovedregelen er at § 8 ikke stiller krav til innhenting av ny kunnskap.
  - § 8 i utgangspunktet oppfylt når man har innhentet eksisterende og tilgjengelig kunnskap om naturmangfoldet og synliggjør bruken av den i begrunnelsen for vedtaket

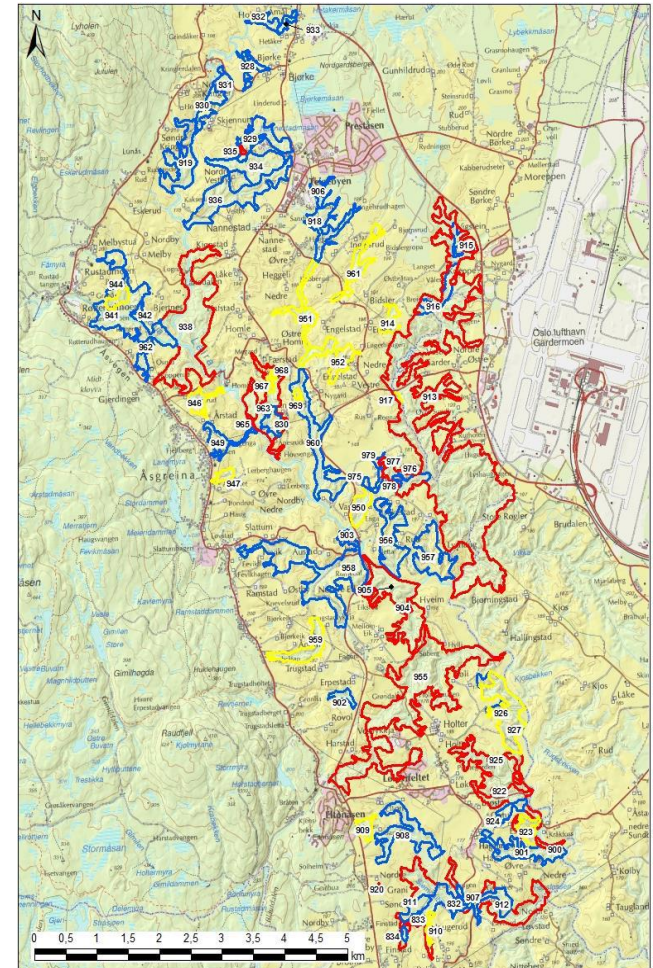
Nmfl. § 8 – kunnskapsgrunnlaget

- «Kunnskapsgrunnlaget bygger på lang erfaring som forvaltningsmyndighet for naturreservatet, Naturbase, Artskart, Naturtypekartlegging i Nordre Øyeren og Sørumsneset naturreservater – Biofokus 2010-26 og Forvaltningsplan for Nordre Øyeren naturreservat og Sørumsneset naturreservat. Fylkesmannen anser at nødvendig informasjon er innhentet i saken, og at det er god kunnskap om naturverdiene i området og virkningen av tiltaket. Det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at kunnskapskravet i § 8 er oppfylt.»

Nmfl. § 10 – samlet belastning

- En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for.
  - Tiltak og planer skal ikke vurderes isolert
- Hvilke forhold er relevante?
  - Andre tiltak/inngrep av samme art
  - Andre typer tiltak/inngrep
  - Andre påvirkningsfaktorer
  - Både eksisterende påvirkninger og muligheten for flere påvirkninger senere
- Geografisk avgrensning

Nmfl. § 10 – samlet belastning

- «Det aktuelle naturmangfoldet påvirkes ikke av andre tiltak/inngrep eller av andre påvirkningsfaktorer, jf. naturmangfoldloven § 10.»
- «En ny mudring i et så viktig bløtbunnsområde vil kunne skape presedens for behandlingen av lignende søknader, og det kan etter hvert oppstå vesentlig skade på naturtypen. Den samlede belastningen av nye mudringstiltak kan true bløtbunnsområdets verdi. Det omsøkte tiltaket vil gi økt belastning på naturtypen i sin helhet, jf. nml. § 10.»

Nmfl. § 9 - «Føre-var-prinsippet»

- Beslutningsgrunnlaget skal være så godt som mulig, men kan likevel være tvil om konsekvensene for naturmangfoldet
- Vet vi nok om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og om hvilke virkninger tiltaket kan ha på slikt naturmangfold?
  - **Ja:** § 9 får mindre betydning, selv om konsekvensene for naturmangfoldet er alvorlige
  - **Nei:** § 9 kommer til anvendelse - skal ta sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.
- § 9 tillegges ulik vekt ut fra tiltakets karakter

I en føre-var-situasjon

- Unngå mulig vesentlig skade ved å:
  - Avslå søknaden
  - Delvis innvilge søknaden
  - Stille vilkår som reduserer fare for skade
  - Kommunisere til søker at man pga. utilstrekkelig kunnskap vil avslå søknaden dersom søker ikke velger å innhente mer eller ny kunnskap
- Men husk at det må være hjemmel for dette i sektorregelverket!

Nmfl. § 9 – «Føre-var-prinsippet»

- «Kommunen mener at man i denne saken har tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet som blir berørt og effektene av planen på dette mangfoldet, slik at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges mindre vekt.»
- «Det er noe usikkerhet knyttet til planens effekter i forhold til trekkvei for elg og rådyr innenfor B 10. Dermed kommer føre-var-prinsippet i § 9 inn (...). I og med at mulige konsekvenser for en trekkvei vanskelig kan anses som vesentlig skade på naturmangfoldet, og at det vil være mulig med justeringer i planen som tar hensyn til trekkveien, tillegges føre-var-prinsippet liten vekt.»

Eksempel §§ 8, 9 og 10 - dispensasjon i strandsonen (pbl.)

- **§ 8:** «Det omsøkte bryggeanlegget er planlagt over et område der det i dag finnes en stor ålegrasforekomst, registrert i Naturbase som en naturtype av nasjonal verdi (svært viktig), og kartlagt av NIVA i 2008.»

«Flere undersøkelser har påvist at ålegrasenger er svært sårbare for tiltak som anlegging av småbåthavner og mudring, og kan forsvinne kort tid etter etablert bryggeanlegg. I tillegg er det kjent at småbåthavner er en betydelig kilde til forurensning som kan ha svært negative effekter på dyrelivet i bunnsedimentene.»

- **§ 10:** «Slependrenna er et sjøområde med mange inngrep i strandsonen der det som er igjen av ålegrasengene er fragmenterte restområder. Ut i fra en økosystemtilnærming, der påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen et økosystem er utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10, er det svært uheldig med ytterligere fragmentering av de få større ålegrasengene som er igjen i området.»
- **§ 9:** «Vi har god kjennskap til naturmangfoldet i tiltaksområdet og til effektene av tiltaket. Førre-var-prinsippet tillegges derfor mindre vekt. »

Nmfl. § 11 – kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver

- Relevant for tiltak som vil medføre skade på naturmangfoldet
- Hva skal tiltakshaver bære?: kostnadene ved tiltak som hindrer eller begrense skader som tiltaket vil volde
- Ikke selvstendig påleggshjemmel – må ha hjemmel i sektorregelverk eller alminnelig forvaltningsrettslig vilkårs lære
  - Evt. vilkår må være saklige og rimelige (alminnelig vilkårs lære)

Nmfl. § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

- For å unngå eller begrense skade på naturmangfoldet skal det velges miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, samt den lokaliseringen som er til det beste for samfunnet.
- Medfører tiltaket skade på naturmangfoldet?
  - Kan skaden avbøtes ved
    - ✓ alternative teknikker
    - ✓ alternativ driftsmetode
    - ✓ alternativ lokalisering
- Ikke selvstendig påleggshjemmel

Foto: Wikimedia Commons

Manglende bruk av prinsippene

- Hvis prinsippene ikke er vurdert eller vurderingen ikke er synliggjort, så kan det medføre ugyldighet
  - Ikke krav om sannsynlighetsovervekt for at feilen har fått betydning, en ikke helt fjerntliggende mulighet er tilstrekkelig
  - Uttalelse fra Sivilombudsmannen 28.08.2018 om manglende vurdering av nmfl. §§ 8-12 i plansak

Foto: Øystein Røsok

Veiledning

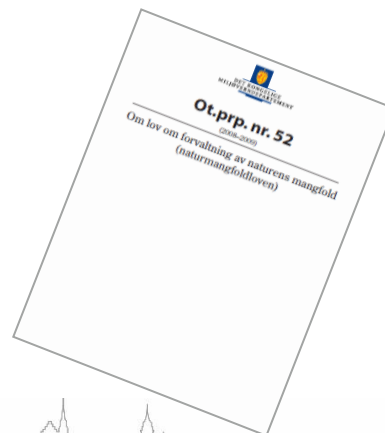
- Veileder fra Miljødirektoratet om naturmangfoldloven kap. II:

<http://www.miljodirektoratet.no/Global/dokumenter/Publikasjoner/Annet/t-1554.pdf>

- Ot. prp. nr. 52 – kapittel 21 – merknader til hver bestemmelse

- Miljøkommune.no:

<http://www.miljokommune.no/Temaoversikt/Saksbehandling/Naturmangfoldloven-i-saksbehandling/Naturmangfold-i-saksbehandling/>

Nmfl. § 6 – generell aktsomhetsplikt

«Enhver skal opptre aktsomt og gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet i strid med målene i §§ 4 og 5»

- En generell aktsomhetsplikt når man foretar seg noe som kan ha innvirkning på naturmangfoldet
- Gjelder for både offentlige og private
- Innebærer to elementer:
  - i) Må gjøre seg kjent med hvilke naturverdier som kan bli skadelidende
  - ii) Må gjøre det som er rimelig for å unngå skade på naturmangfoldet
- Har betydning for aktiviteter som ikke er regulert av en tillatelse

Nmfl. § 6 – generell aktsomhetsplikt

- Kommunen har ikke tilsynsmyndighet eller myndighet til å håndheve § 6
  - ✓ Tilsyn: Miljødirektoratet/Statens naturoppsyn
  - ✓ Håndheving og sanksjonering: Fylkesmannen/Miljødirektoratet
  - ✓ Men naturlig at kommunen bistår med innhenting av fakta, gjennomføring av eventuell befarings OSV.

Foto: Øystein Røsok

Oppfølging av brudd på nmfl.

- Nmfl. kap. IX – sanksjoner
  - Administrative sanksjoner:
    - ✓ Stans
    - ✓ Retting
    - ✓ Tvangsmulkt
    - ✓ Miljøerstatning
  - Straff

Foto: Dan Aamlid

- Myndighet til å ilegge sanksjoner: Fylkesmannen / Miljødirektoratet

Nmfl. § 48 – Dispensasjon fra forskrifter om områdevern

- Dispensasjon fra verneforskrifter (naturresevater, landskapsvernområder osv.)
  - Forvaltningsmyndighet – Fylkesmannen
  - Tredje ledd: «Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.»
- ← Viktig: det må søkes om dispensasjon fra verneforskriften **før** man evt. søker kommunen om tillatelse etter pbl.

Forskrifter til naturmangfoldloven

- Prioriterte arter
- Utvalgte naturtyper
- Fremmede organismer

Slåttemark, Svartor, Blankvannsbråten NR, foto: Øystein Røsok

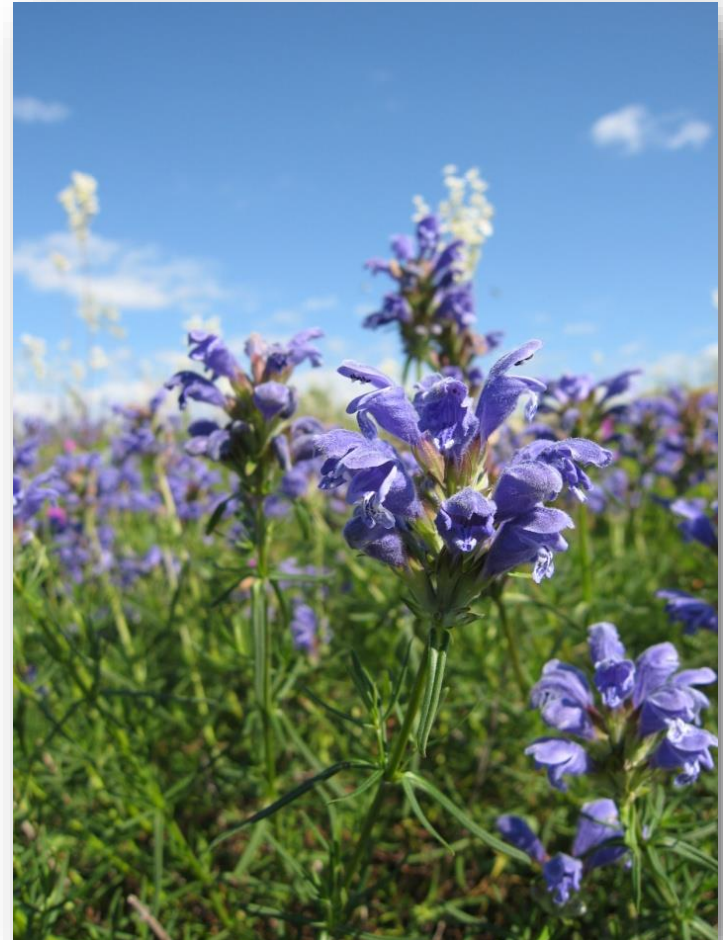

Prioriterte arter

Forskrift etter nml § 23 (prioriterte arter)

- § 3 Enhver form for **uttak, skade eller ødeleggelse** av dragehode er forbudt.
- Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet.
- FM kan inngå skjøtselsavtaler med grunneiere og det finnes en egen tilskuddsordning for dette.
- FM kan ikke pålegge grunneier å gjennomføre skjøtselstiltak.
- Men FM kan utføre skjøtselstiltak dersom grunneier ikke inngår en frivillig avtale.

Dragehode. Foto: Jon Markussen

Eksempler på saker med dragehode

Jernbaneverket - Kantsprøyting

Søknad om flytting av dragehode på Fornebu

Sjelden blomst stanser boligprosjekt

Utvalgte naturtyper

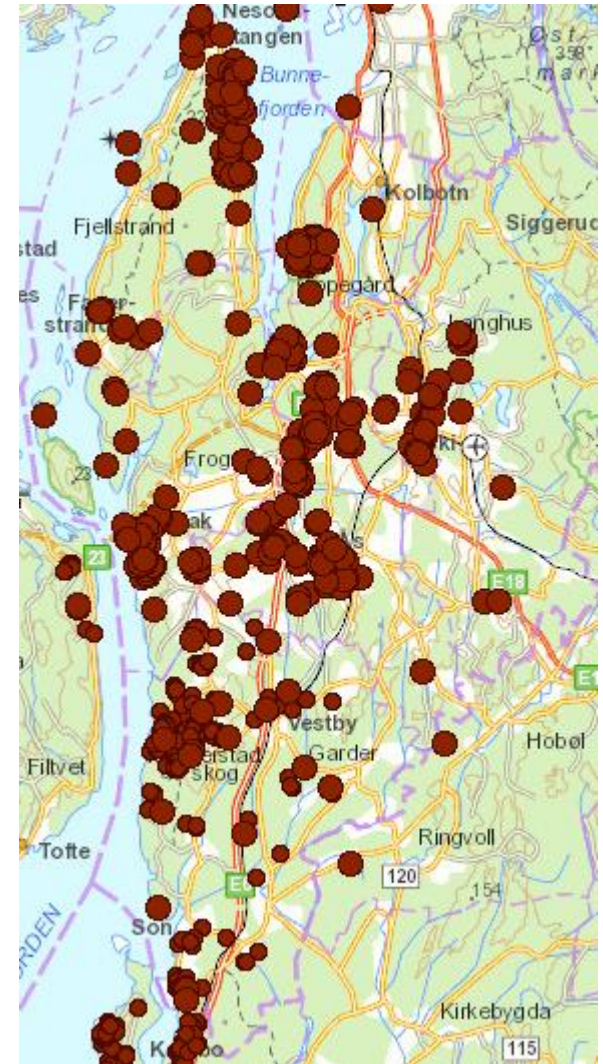
Forskrift etter nml kap VI

Hvorfor utvalgt?

- Naturtypen er i seg selv truet
- Naturtypen er levested for en/ flere prioriterte arter
- Naturtypen finnes hovedsakelig i Norge
- Norge har et internasjonalt ansvar for naturtypen

Utvalgte naturtyper

- Slåttemark
- Hule eiker
- Slåttemyr
- Kalklindeskog
- Kalksjøer
- Kystlynghei

Hule eiker i Follo, fra Naturbase

Kommunens myndighet

- Kommunen har en viktig rolle i forvaltningen av UN
  - myndighet etter flere regelverk om arealbruk
- Gjennom bindende plan avklare hvilke forekomster som skal ivaretas/ev. ofres.

Kommunens plikter

- Ta hensyn til forekomster av UN i sitt arbeid.
- Sørge for at UN er ivaretatt dere fastsetter arealplaner etter plan- og bygningsloven.
- Ta hensyn til UN ved tildeling av tilskudd og forvaltning av fast eiendom.
- Kommunen skal vite hva konsekvensene av et inngrep i en forekomst av en utvalgt naturtype kan bli.
- Kommunen skal kunngjøre vedtak som berører en UN i Miljøvedtaksregisteret.
- Informere berørte grunneiere i samarbeid med FM.
- Rapportere til FM om inngrep
- Besvare henvendelser fra grunneiere og andre.

Kommunens plikter

Konsekvensanalyse

- Hvilken verdi har eika for naturmangfoldet?
- Hvor viktig er denne eika for eikebestanden i Norge?
- Hvor viktig er tiltaket og kan det tilpasses?
- Avbøtende tiltak?
- Eksempel – Vestby kommune

Kommunens plikter

- Kommunen skal fatte vedtak i saker om meldinger om skogbruks- og jordbrukstiltak, som berører utvalgte naturtyper.

Slåttemark. Foto: Catrine Curle

Kapittel IV Fremmede organismer

Forskrift om utsetting av utenlandske treslag

- Utsetting av utenlandske treslag krever tillatelse
- Behandles av Fylkesmannen

Forskrift om fremmede organismer

- Generelt **krav til aktsomhet** – ”hindre uheldige følger for det biologiske mangfold”
- **Forbud** mot innførsel, utsetting og omsetning
- Krav om **tillatelse** for innførsel av organismer
- Krav om **tillatelse** for utsetting av en rekke fremmede organismer
- **Unntak** fra kravet om tillatelse
  - Bl.a. for *utsetting av planter i **private hager*** samt parkanlegg og andre dyrkede områder (med visse begrensninger for profesjonelle aktører)
- Spesielle krav til aktsomhet – virksomheter og tiltak
- Merk spesielt at §24-4 gir et generelt aktsomhetskrav som gir alle et ansvar for å hindre spredning av fremmede organismer ved flytting av masser.

Roller og ansvar

- Miljødirektoratet ansvarlig for alle oppgaver etter forskriften, unntatt kontroll med innførsel (Tollmyndighetene)
- Naturmangfoldloven inneholder en rekke hjemler for uttak og fjerning av fremmede arter (på andres eiendom) - **Miljødirektoratet og FM**
- Håndheving – for eksempel pålegg om retting
- **Miljødirektoratet**

Hva kan kommunen gjøre

- Hindre og forebygge at fremmede skadelige arter sprer seg i naturen gjennom:
  - arbeidet med arealforvaltning,
  - forsvarlig håndtering av hageavfall og
  - bekjempelse av bestander av fremmede arter
  - Gi informasjon til innbyggere
  - inngå en frivillig avtale med grunneier om å ta ut fremmede planter og sopp
- Påse at kommunen selv følger aktsomhetskravene
- **Fagsamling 25. oktober!**

Miljøvedtaksregisteret

- Enkeltvedtak knyttet til prioriterte arter, utvalgte naturtyper og tillatelser til utsetting av fremmede treslagskal legges inn i miljøvedtaksregisteret. jf. [forskrift 14. juni 2013 nr. 643 om Miljøvedtaksregisteret](#).

MILJØVEDTAKSREGISTERET

Om Miljøvedtaksregisteret

Søk etter vedtak

Søk etter forskrift

Abonner på vedtak

Logg inn

Søk etter vedtak

★ 2 RESULTATER

Vis i kart

Dato ▾

✕ Fylke: Akershus

✕ Tema: Utvalgte naturtyper

Abonner på vedtak

AVGRENS SØK

Kommune

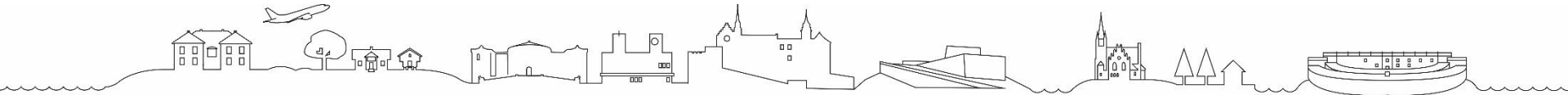
Vedtaksstittel	Dokument	Myndighet	Dato	Tema
Detaljregulering Eikeli vest	Last ned vedtak	Ski kommune	21.03.2018	Utvalgte naturtyper
Gang- og sykkelveg langs fv156 Torvet-Fjordvangen - vedtak av planendring	Last ned vedtak	Nesodden kommune	07.09.2016	Utvalgte naturtyper

Alle ▾

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

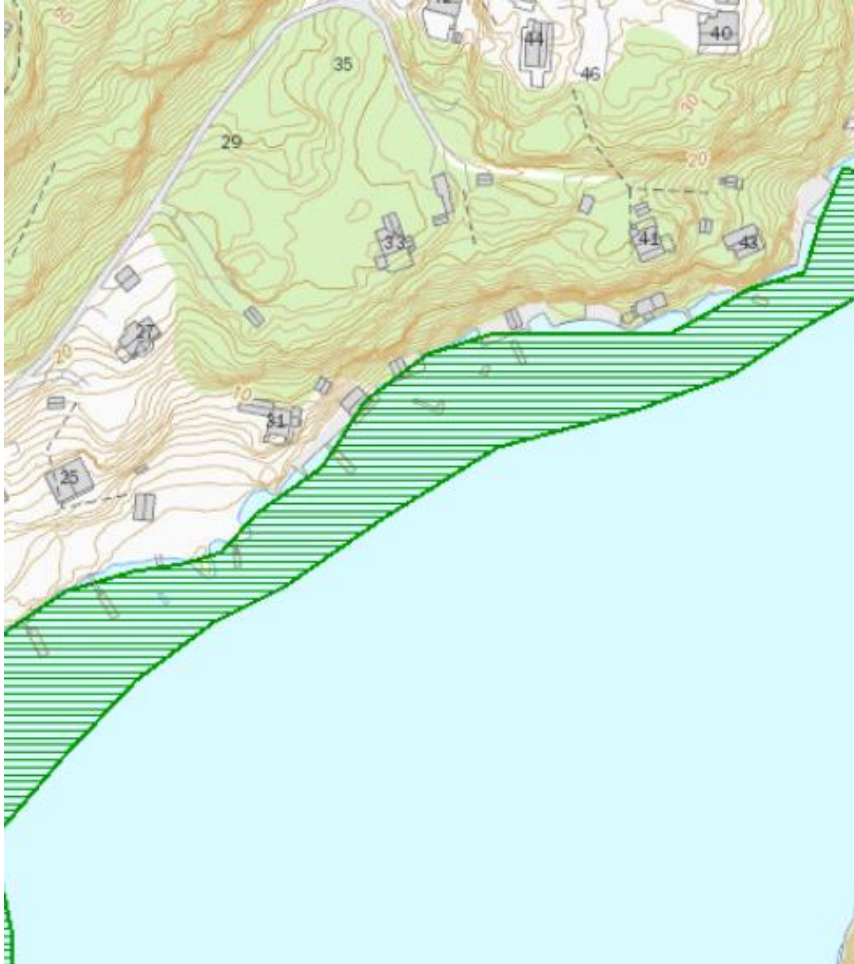
Det var teorien- hva med «virkeligheten»?

Dispensasjon for brygge

- Ålegress verdikode A
- Dispensasjonssøknad for ny brygge mellom eksisterende brygger

Reguleringsplan ny gang -sykkelvei

- Det skal lages ny gang- og sykkelvei langs Eikeveien
- Veien er mye trafikkert, og det har vært stort press fra foreldre med skolebarn for å få til gang- og sykkevei
- I henhold til vegvesenets normer skal gang og sykkelvei reguleres med 4 meters bredde og 2 meters grøft. Dette er en kommunal veg, så kommunen kan velge selv.
- Det finnes flere store eiker rundt i kommunen, særlig knyttet til jorder og gårdstun.

EIK

Eksisterende veg

Mindre
eiker

EIK

Nytt boligområde

- Ås gård med omland ligger nær sentrum. Området er i dag et åpent gårdstun, halvåpen skog og noen enkelt boliger
- Området er avsatt til bolig i kommuneplan, og på grunn av den regionale planen for areal og transport er det forventet høy tetthet i nye boligområder
- Det ligger en stor dam og flere mindre dammer i området

Graving av vann- og avløpsledning,

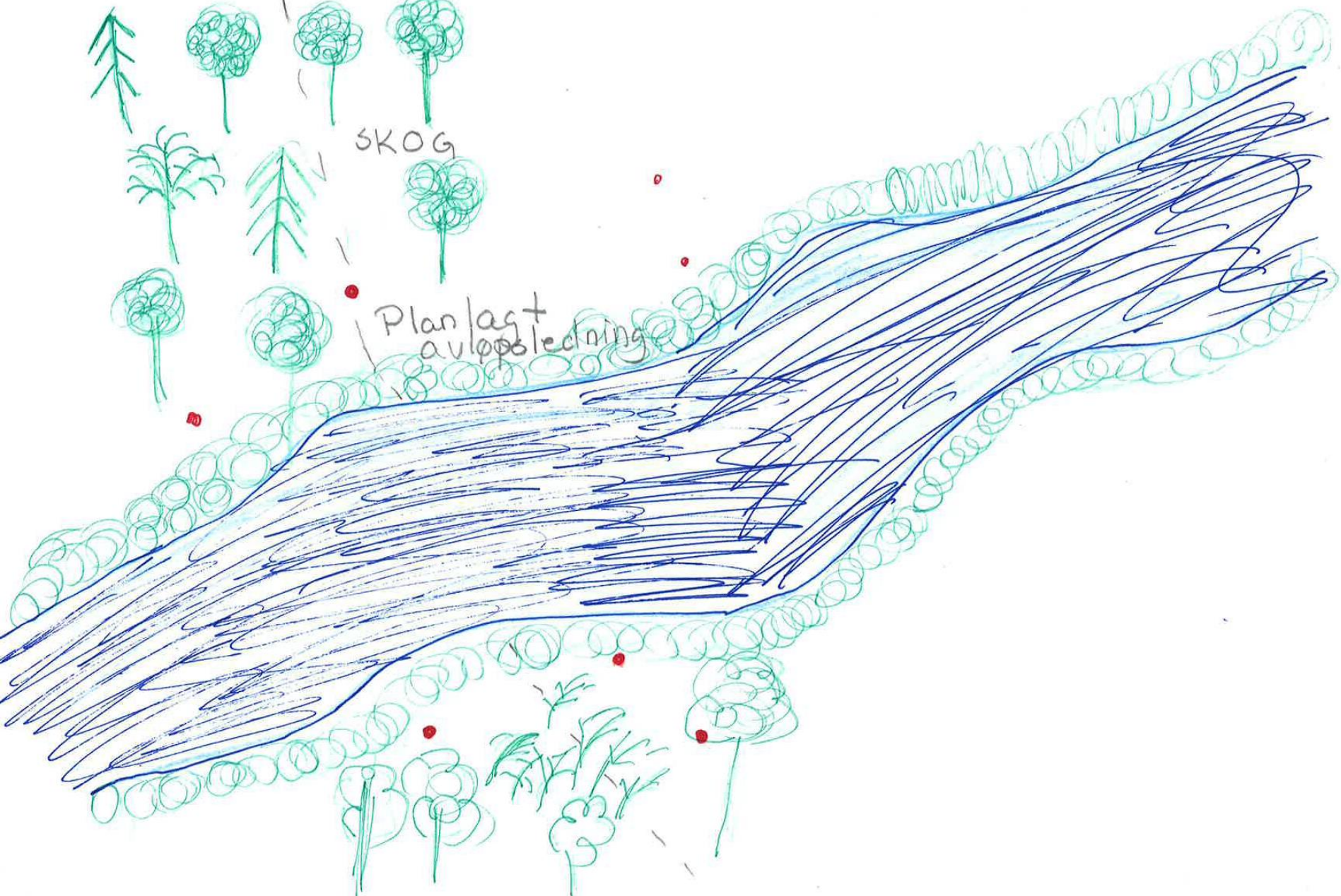
- Kommunen skal grave ned en mindre avløpsledning i et LNF-område i kommunen. Tiltaket er i tråd med VA-plan for området.
- Ledningen skal krysse en bekk
- Det er skog i området, en del bregner og blomster og tett kratt langs bekken
- De røde prikkene er arter i Artsdatabankens artskart

LNF-område

SKOG

Planlagt
avløpsledning

Reguleringsplan-

- Området er avsatt til bolig i kommuneplanen. Det kom inn i planen i 1999
- Tilgrensende eksisterende sentrum < 1 km fra togstasjonen.

Sentrum

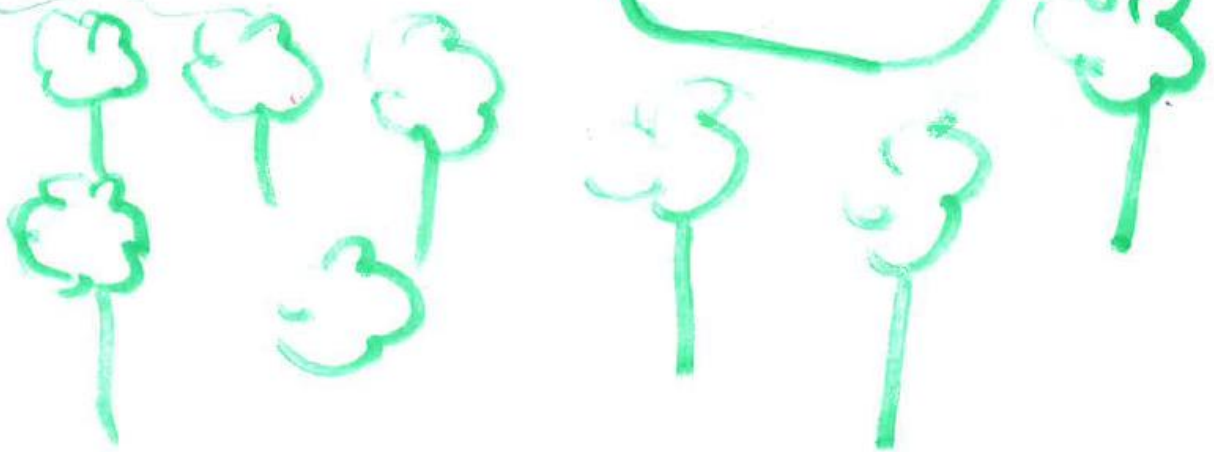
Naturbase
Viktig

Rødløste
art (VU)

Slåttemark
(ikke verdensatt)

Naturreservat
- Rik
kulturland-
skaps
- sjø

Utslippstillatelse

- 30 eneboliger i en grend et stykke fra bebyggelsen i resten av kommunen vil etablere ett felles avløpsanlegg
- Det søkes utslippstillatelse til en elv ca 500 meter fra ett større vann som vil være hovedresipient.

Hva skal vi tenke på?

- Berører vedtaket natur?
- Hva slags verdier er det i området?
- Berøres verdifullt naturmangfold?
- Hvordan blir naturverdiene berørt?
- Finnes det måter vi hindre eller minske eventuell skade på?

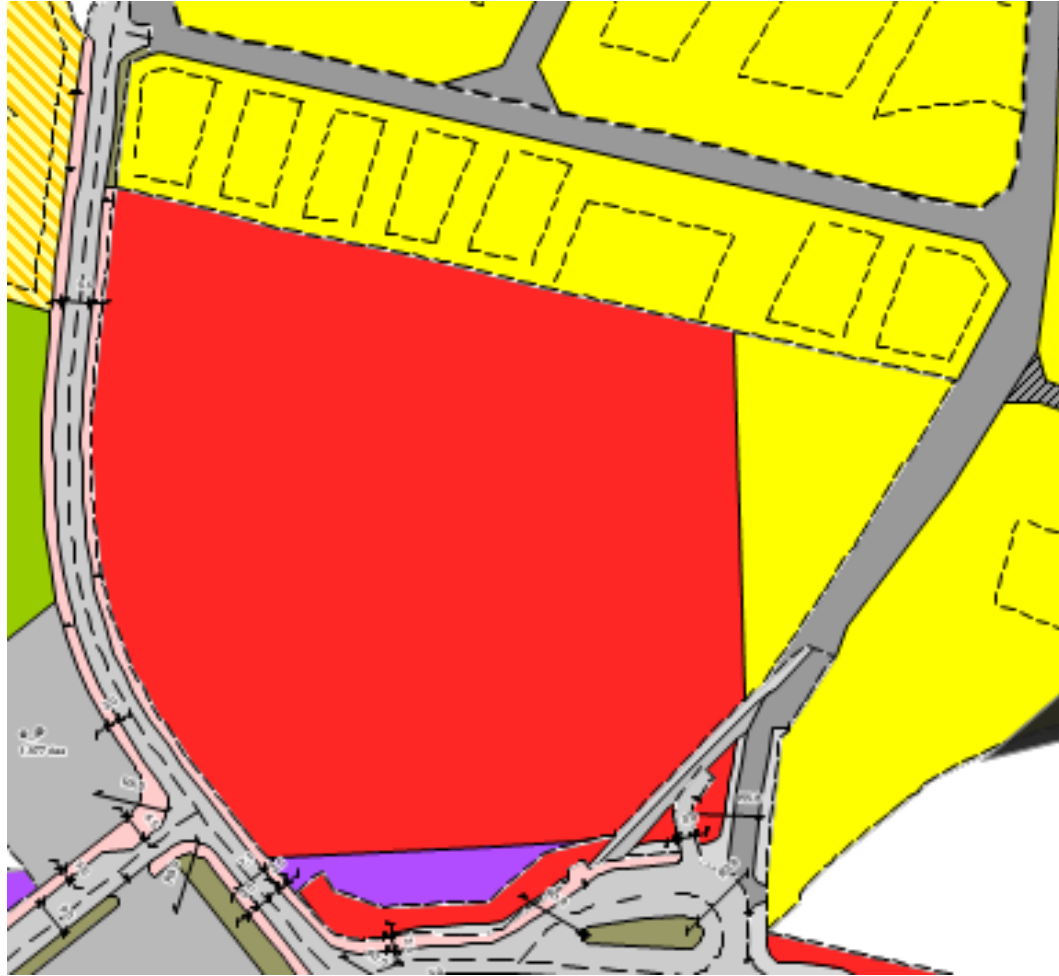

Hva bør sjekkes?

- Verneområder
- Nærområder til verneområder
- Utvalgte naturtyper
- Prioriterte arter
- Truete, nær truete eller verdifulle arter og naturtyper
- Verdifulle/utvalgte kulturlandskap
- Livsmiljø (MiS)
- Fremmede uønskete arter
- Nærhet til vassdrag

Reguleringsplan

Finn frem i kart Søk og filtrering Tegne Analyse og datakilder

Hjem Panorer Zoom Inn Zoom Ut Fullt utsnitt Forrige utsnitt Neste utsnitt Vis kartlag

Navigering

Punkt Frihånd Linje Polygon Rektangel

Finne Data

Buffergeometri Resultater for...

Målestokk: 1: 2 500

Flytt til et bokme

Målestokk & u

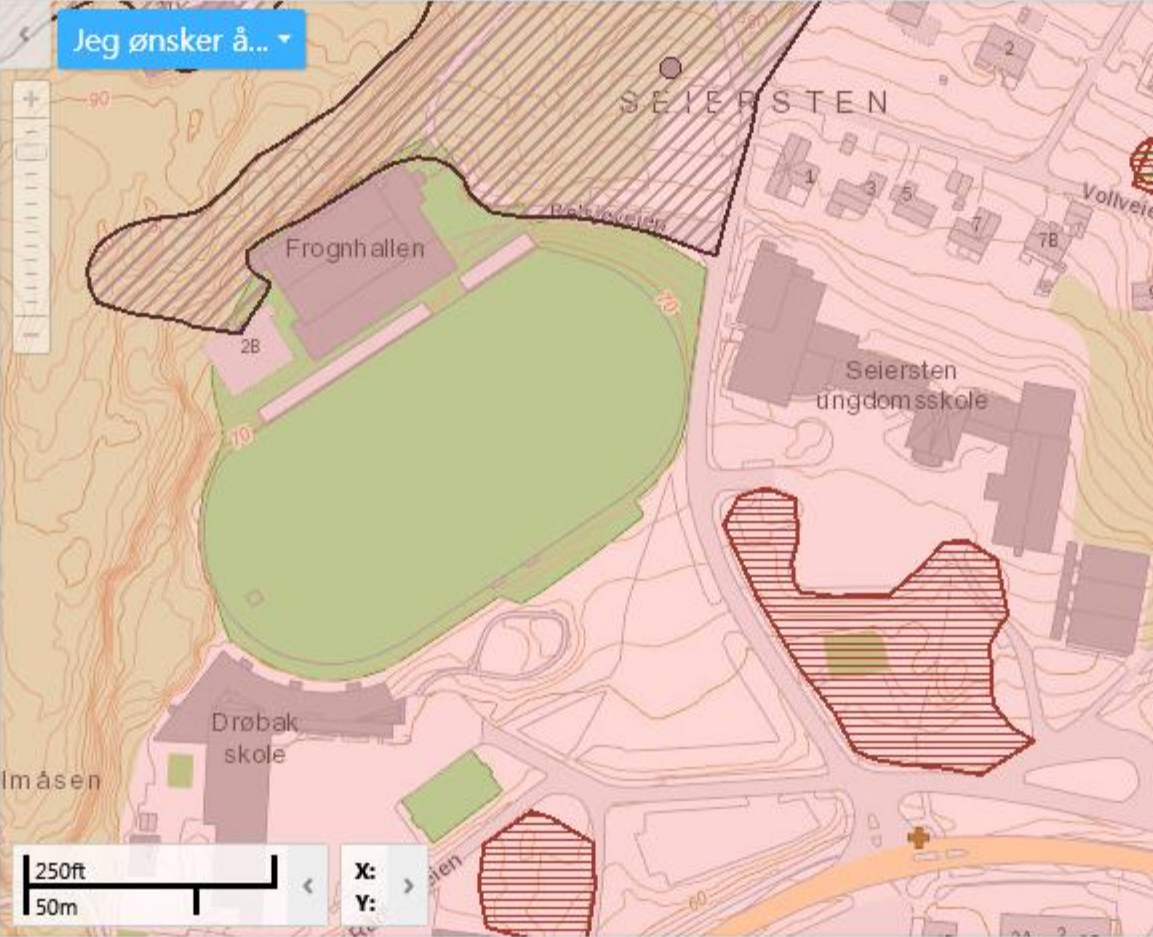
Kartlag

Kartlagstema: Norge fastland (default)

- Operative kartlag
- [M] Arter av nasjonal forv.interesse
  - [M] Utvalgte naturtyper
  - Verneområder
  - Verneplan for vassdrag (NVE)
  - [M] Naturtyper
  - Korallrev (Havforskningsinstituttet)
  - Helhetlige kulturlandskap
  - [M] Friluftslivsområder
  - Kartlagte Friluftslivsområder
  - Innareosfrie naturområder

Vis tegnforklaring

Filter...

Naturbase

- Edelløvskog
- Svært viktig= A verdi=
nasjonal verdi
- Flere arter
- Store gamle trær
- Mangler detaljerte
opplysninger

Hva så?

- § 8 Kunnskapsgrunnlaget i denne saken er mangelfullt ettersom det ikke er gjort detaljerte registreringer.
Tilleggsregistreringer
- § 9 Føre-var? Det er store naturverdier knyttet til denne skogen selv om de ikke er detaljert kjent, da kan en måte å være føre-var på være å si at skolen må plasseres ett annet sted?
- §10 Vurdere denne forekomsten av edelløvskog opp mot andre forekomster i kommunen, og i Norge
- § 12 kan brukes til å pålegge endret plassering, eller andre tiltak som opprettholder treet/naturtypen. § 11 kan brukes for å få tiltakshaver til å koste dette.

Dispensasjon i strandsonen – PBL eksempel

- **§ 8:** Det omsøkte bryggeanlegget er planlagt over et område der det i dag finnes en stor ålegrasforekomst, registrert i Naturbase som en naturtype av nasjonal verdi (svært viktig), og kartlagt av NIVA i 2008.
- Flere undersøkelser har påvist at ålegrasenger er svært sårbare for tiltak som anlegging av småbåthavner og mudring, og kan forsvinne kort tid etter etablert bryggeanlegg. I tillegg er det kjent at småbåthavner er en betydelig kilde til forurensning som kan ha svært negative effekter på dyrelivet i bunnsedimentene.
- **§ 10:** Slepndrenna er et sjøområde med mange inngrep i strandsonen der det som er igjen av ålegrasengene er fragmenterte restområder. Ut i fra en økosystemtilnærming, der påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen et økosystem er utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10, er det svært uheldig med ytterligere fragmentering av de få større ålegrasengene som er igjen i området.
- **§ 9:** Vi har god kjennskap til naturmangfoldet i tiltaksområdet og til effektene av tiltaket. Førre-var-prinsippet tillegges derfor mindre vekt.

Lenker

- <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2016-12.pdf>
- https://www.fylkesmannen.no/globalassets/fm-oslo-og-akershus/dokument-fmoa/miljo-og-klima/rapporter/kartleggingsstatus_viktige_naturtyper_fmoa_2014.pdf
- <http://www.miljostatus.no/kart/>
- <https://kart.naturbase.no/>
- <https://www.artsdatabanken.no/>

